

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХVI, БРОЙ 5

СОФИЯ, 1-15 МАРТ 2015 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

Официален сайт на Св. Синод на БПЦ – www.bg-patriarshia.bg

БОГОСЛОВИЕ

Истинският християнин

Стр. 1, 6

ДОСТОЙНИ АРХИЕРЕИ НА ЦЪРКВАТА

• Носител на огромна всеопрощаваща любов

• Душеполезни поучения на архиепископ Серафим (Соболев)

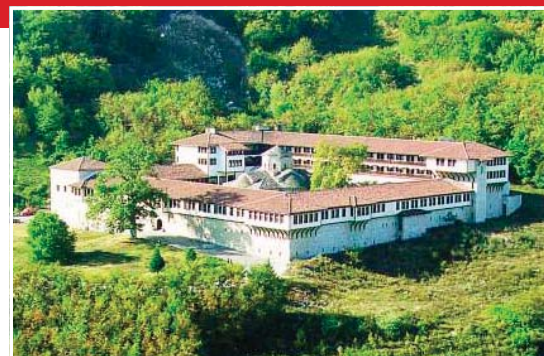
Стр. 7

ВЕЛИК ПОСТ

Покаяният канон на св. Андрей Критски

Стр. 8

Общата радост от една изстрадана и заслужена сполука за родната ни Православна църква

На 5 март 2015 г. Върховният касационен съд на Република България постанови определение № 123, благодарение на което Горноводенският манастир „Св. св. Кирик и Юлита“ остава ЗА ВЕЧНИ ВРЕМЕНА СВЕТА ОБИТЕЛ на родната ни света Църква и благочестивия ни православен народ. С този акт Върховният касационен съд слага край на шестгодишните съдебни прения и потвърждава положението, че мястото над село Горни Воден, обречено преди пет века на светите мъченици Кирик и Юлита, е било и отново ще бъде манастир на Пловдивската епархия на Българската православна църква.

По този повод Негово Високопреосвещенство Пловдивският митрополит Николай отслужи Благодарствен молебен на 8 март –

2 Неделя на Великия пост – Св. Григорий Палама. В 10,00 часа предстоятелите на всички пловдивски храмове се събраха в катедралния храм „Успение Богородично“, за да въздадат хвала на Бога за великата Му милост.

На богослужението присъстваха областният управител Розалин Петков, председателят на Общинския съвет архитект Илко Николов, представители на държавността, общественици и богомолният народ Божий.

Владиката отправи архипастирско послание до духовенството и православните християни на Пловдивска епархия.

По решение на епархийския съвет на Пловдивска св. митрополия

На стр. 4

БОГОСЛОВИЕ

Св. Йоан Кронщадски

ИСТИНСКИЯТ ХРИСТИЯНИН

(Беседа за Неделя на Православието)

„Ето истински израилтянин, у когото няма лукавство“ (Йоан. 1:47).

Нашият Господ Исус Христос изрекъл горните слова за един израилтянин – Натанаил, жител на град Кана Галилейска, когато той по съвета на своя познат Филип вървял към Исус Христос, за да се увери, че Той е именно обещаният на Израила Месия. Филип казал на Натанаил: „Намерихме Този, за Когото писа Моисей в закона и говориха пророците – Исуса, син на Йосифов, от Назарет“ (Йоан. 1:45). А Натанаил му казал: „От Назарет може ли да излезе нещо добро?“ Филип му казва: „Дойди и виж“ (Йоан. 1:46).

Исус видял да идва Натанаил към Него и казва: „Ето истински израилтянин, у когото

няма лукавство“ (Йоан. 1:47). А Натанаил Му казва: „Откъде ме познаваш?“ Исус отговори и му рече: „Преди да те повика Филип, когато ти беше под смоковницата, аз те видях“ (Йоан. 1:48), т.е. знаех всички твои мисли, твоята вяра, твоето очакване на Месия, твоето бъдещо служение.

Сърцедедецът Господ, както става ясно, се докоснал до най-

живата струна в сърцето на Натанаил, най-съкровените му мисли, желания и очаквания, показвайки му направо Божественото Си всезнание, и ето, че Натанаил е уловен в Христовата вяра. Той възкликнал: „Раби! Ти си Син Божий. Ти си Царят Израилев!“ (Йоан. 1:49). И после става Негов ученик с името Вартоломей, значи – един от дванадесетте апостоли.

А защо през тази неделя, наричана Неделя Православна, е положено от Църквата да се чете това евангелско четиво, в което се разказва за беседата на Господ Исус Христос с Натанаил? Защото в думите на Господ към Натанаил е показан характерът на истинския, или православния, християнин и характерът въобще на истинската Православна Христова Църква.

На стр. 6

ИНТЕРВЮ

„Ще съградя Църквата Си“

– *Ваше Високопреосвещенство, как се строи нов катедрален храм във времена на криза? Това е първият нов катедрален храм в България от около 90 години насам. Как успяхте да сбъднете мечтата си, какво Ви костваше това?*

– Когато се започва някакво голямо начинание и особено когато то е църковно, човек трябва първо да разбере дали това дело е богоугодно, дали има за него Божие благословение. Така например, св. праведни Йоан Кронщадски, давайки благословение на своята духовна дъщеря игумения Таисия да построи в град Петербург ма-

настир на името на св. Йоан Рилски, ѝ е дал една копейка. И тя с това Божие благословение, дадено ѝ от този велик и свят праведник, успява да построи един от най-прекрасните манастири в бившата северна столица на Русия. И ние в Ловеч преди да решим да построим нов катедрален храм, взехме благословението на трима старци – духовници със свят живот, с което се уверихме, че Бог ще благослови нашето голямо дело, и започнахме строителството, без да имаме никакви пари. Така по време на криза и в една от бедните епархии на Българската православна църква построихме такава великолепна прекрасна катедрала.

На стр. 3

ХРОНИКА

България

Патриарх Неофит се среща с министъра на туризма Николина Ангелкова

Светият Синод ще има представител в Националния съвет по туризъм. Предстои в най-кратки срокове да бъде изготвено и сключено споразумение за партньорство между Българската православна църква и Министерството на туризма. Това бе договорено на **12 февруари** по време на срещата между министъра на туризма Николина Ангелкова и Негово Светейшество патриарх Неофит. В дискусиата участие взеха и Ловчанският митрополит Гавриил, Варненският и Великопреславски митрополит Йоан, Неврокопският митрополит Серафим, гл. секретар на Св. Синод архим. Герасим и нач.-отдел „Връзки с обществеността“ на БПЦ Александра Карамихалева.

Предвижда се на този етап представителят на Светия Синод в Националния съвет по туризъм да бъде без право на глас, но да има право да участва и да

според представителите на Светия Синод основен дял от поклонническия туризъм заемат руските граждани. В тази връзка бе обсъдена ситуацията на отлив на туристи от Руската федерация и мерките, които Министерството на туризма предприема, за да му противодейства. Николина Ангелкова информира, че съвместно с Министерството на външните работи е намерен начин за облекчаване процедурите по издаването на визи за руските граждани и се ангажира да търси и допълнителни облекчения при поклонническия туризъм.

Двете страни се обединиха около мнението, че трябва да бъде търсен механизъм част от постъпилите от туристически такси приходи да остават в конкретните туристически обекти и да се използват за поддържането и социализирането им с цел създаване на по-добри условия за туристите и за разработването на информационни материали. Ще се работи и за регламентиране използването на православните храмове за туристически цели, така че да не се нарушава редът, а информацията, която се поднася в храма на туристите, да е коректна и съобразена с православните традиции. „В момента всеки пакет, както и разработване на маршрути за православни поклонници с предвидено участие в богослуженията от годишния и деконония цикъл.

Според представителите на Св. Синод в момента поклонническия туризъм не е достатъчно добре развит в страната ни. „Надявам се на вашата подкрепа, за да можем заедно да идентифицираме значимите православни паметници и да развиваме културно-историческия туризъм, част от който е и поклонническият“, каза министър Николина Ангелкова.

Двете страни обсъдиха възможностите за популяризиране на свети места – храмове и манастири, чудотворни икони, свети мощи и др. православни светини и включването им в туристически пакети, както и разработване на маршрути за православни поклонници с предвидено участие в богослуженията от годишния и деконония цикъл.

Според представителите на Св. Синод в момента поклонническия туризъм не е достатъчно добре развит в страната ни. „Надявам се на вашата подкрепа, за да можем заедно да идентифицираме значимите православни паметници и да развиваме културно-историческия туризъм, част от който е и поклонническият“, каза министър Николина Ангелкова.

Асоциацията на екскурзоводите в България с предложение за сътрудничество с БПЦ

Главният секретар на Светия Синод архимандрит Герасим прие на **18 февруари** представители на Асоциацията на екскурзоводите в България. В срещата, която бе във връзка с договорените на 12 февруари между Негово Светейшество патриарх Неофит и министъра на туризма г-жа Николина Ангелкова мерки за сътрудничество, взеха участие г-н Георги Георгиев и г-жа Елена Денисиева от Управителния съвет на Асоциацията, г-жа Александра Карамихалева, нач.-отдел „Връзки с обществеността“ при Светия Синод, и протодякон Любомир Братоев, член на Асоциацията.

В хода на разговора двете страни се съгласиха, че в храмове и манастири, които предоставяват интерес за туристите, информацията за обекта трябва да се поднася само от лицензирани и добре запознати с православните канони и традиции екскурзоводи, а когато това е възможно, те да бъдат подпомага-

вани и от свещенослужителите или определени за целта служители и богослови при съответния храм или манастир.

Бе обсъдена възможността за участие на представител на Светия Синод в Комисията по лицензиране на екскурзоводи, за да се следи нивото на подготовка на кандидатите в областта на светото Православие, както и за изнасяне на лекции от богослови на теми, свързани с устройството и същността на православния храм или светата обител, богослужбеният цикъл и свещенослужителите, поведението в храма и др., с цел повишаване квалификацията на екскурзоводите и предоставяне на туристите на богословски коректна информация.

Предстои Асоциацията на екскурзоводите в България да внесе официално писмо с предложение за сътрудничество със Светия Синод на БПЦ.

Отдел

„Връзки с обществеността“

Среща на Българския патриарх Неофит с министъра на образованието

Официална среща между Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит и министъра на образованието и науката проф. д-р Тодор Танев се състоя на **5 март** в Синодната палата. В срещата взеха участие и Ловчанският митрополит Гавриил – ръководител на Културно-просветния отдел при Св. Синод, главният секретар на Св. Синод архим. Герасим, Александра Карамихалева – нач.-отдел „Връзки с обществеността“ при Св. Синод, доц. Костадин Нушев и д-р Десислава Панайотова – експерти при синодалния Културно-просветен отдел, и изп. секретар при Софийска митрополия Ангел Младенов. Министър Танев бе придружаван от съветника при министерството Робърт Джераси.

Светият Синод постави на вниманието на министъра на образованието и науката три основни групи въпроси, свързани с обучението по Религия в българското училище, статута и спецификата на Духовните семинарии като средни специализирани духовни училища за професионално образование и подготовка на свещенослужители за Българската православна църква и въпроси, свързани с обсъждането и приемането на новия Закон за предучилищното и училищното образование.

Бе отбелязано, че в досегашната практика на обучение по Религия в българското училище предметът „Религия“ се изучава като СИП и ЗИП и там, където е застъпен, се наблюдават добри резултати, според мнението и оценките на педагози, родители, а и на самите ученици.

През последните години обаче, непрекъснато намаляват групите по Религия и спада броят на учениците и учителите, които работят в областта на религиозното обучение и възпитание на децата в групи по СИП- и ЗИП-Религия. Това се дължи на неустойчивостта на предмета в учебната програма и на незадоволителното положение и статута на предметите. Бе отбелязано, че за последните 10 години са уволнени или напуснали, преместени и преназначени почти всички експерти към областните администрации и инспекторатите по образование. Светият Синод предложи да се възстанови работата на главния експерт по Религия към МОН и да се

назначат към регионалните инспекторати – в по-не 6 области, които са центрове на основните региони на страната, по един квалифициран експерт, който да подпомага специализираната администрация на образователното министерство на регионално и местно ниво и да подкрепя процеса по сформирани на групи по Религия, като оказва съответното методическо ръководство и подкрепа на директори, учители, родители и ученици.

Бяха отправени и конкретни предложения за промяна на сегашната организация на обучението по Религия, която явно не е удовлетворителна и се нуждае от сериозна реорганизация.

Пред министър Танев бе поставен и въпросът за статута на Духовните семинарии като средни специализирани духовни училища за професионална и общообразователна подготовка. Бе изтъкнато, че досега е изградена една добре работеща система на взаимодействие и сътрудничество между БПЦ и МОН, при която се спаз-

ва официалното Становище по тази тема, изпратено до Народното събрание и МОН.

На първо място това е необходимостта от трайно уреждане и законодателно закрепване на мястото и статута на предмета „Религия“ като част от основните направления на общото образование и включване на предмета като редовен в програмата за задължителна подготовка на учениците. От сравнителния преглед на европейската практика, в 22 държави това обучение е застъпено, като България е една от малкото европейски държави, в които този въпрос е останал нерешен.

Двете страни се съгласиха, че включването на предмета „Религия“ в учебната програма допринася за въвеждане и укрепване на възпитателен компонент в обучението и до възпитаване на духовни и нравствени ценности в процеса на обучението на учениците.

Светият Синод, според своето виждане, предложение и концепция за обучението по Религия,

ват и изпълняват съответните законови и подзаконовни нормативни актове и изисквания и е налице една работеща система за съвместна отговорност при финансирането и издръжката на тези учебни заведения. Светият Синод осигурява издръжката на сградите, разходите за храна и пансионите към Духовните семинарии, а МОН следи за спазването на нормативните изисквания и изпълнението на общообразователните стандарти, като осигурява и издръжката на учителите. През последните години е налице добра координация и взаимодействие между инспекторатите на МОН и Духовните семинарии. Полагат се усилия учебните заведения да отговорят на изискванията за средно общообразователно и специализирано професионално обучение на учениците, които се подготвят за свещенослужители на БПЦ.

Що се отнася до новия Закон за предучилищното и училищното образование, Светият Синод е изложил своята позиция в

предлага българските деца да имат възможност да избират между два или три модула или профила на обучение по Религия и етика, които съответстват на техните потребности и убеждения, както и на избора и решението на техните родители.

За да се извърши тази промяна, е необходимо да се заложи такова направление „Религия и етика“ в основните направления за общообразователна подготовка, за да се предвиди и изработването на Държавни образователни стандарти (ДОС), учебни програми, учебно съдържание, учебни помагала, и да се включи дисциплината в учебния план.

В тази връзка Светият Синод предложи и министър Танев се съгласи да бъдат продължени контактите и съвместната работа на експерти от двете страни за изработване на конкретни предложения, които да бъдат представени в процеса по изработване на новия Закон.

Отдел „Връзки с обществеността“

Нови архимандрит, свещеник и йеродякон на Софийска епархия

В съботния ден на 7 март Негово Преосвещенство Бранички еп. Григорий, викарий на Софийския митрополит, посети Дивотинската света обител и отслужи св. Литургия.

С благословението на Негово Светейшество Софийския митрополит и патриарх Български Неофит по време на богослужбата еп. Григорий възведе в архимандритско достойнство игумена на манастира – отец Пахомий.

Нововзведеният архимандрит е роден в София през 1978 г. Основно и средно образование придобива в родния си гр. Драгоман. Постъпва в Дивотинския манастир и на 23 юни 2002 г. е постриган за монах. Същата година на 12 октомври е ръкоположен за йеродякон от тогавашния софийски викарий Знеполски еп. Николай. На следващ месец в старинния столичен храм „Св. Петка“ е ръкоположен за йеромонах. От 2002 г. изпълнява задълженията и е поел отговорностите на игумен на светата обител.

По време на литургията владиката ръкоположи за свещеник дякон Иван Тодоров Иван. Той е роден в с. Дреновец през 1983 г. Основно образование придобива в гр. Белград-чик, след което продължава образованието си в петгодишния курс на Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“. Продължава обучението си в Богословския факултет на Софийския университет, като през цялото време работи като клиросен певец в столични храмове. На 30 ноември 2013 г. е ръкоположен за дякон от софийския викарий Знеполски еп. Йоан.

По време на богослужбата еп. Григорий възложи ръце за йеродяконско служение върху монаха Мелетий. Новоръкоположеният йеродякон след като е преминал години в послушание в Дивотинската св. обител, е постриган за монах от владиката в навечерието на празника Рождение на св. Йоан Предтеча (23 юни) 2014 г., като под мантия е воден от игумена йером. Пахомий.

Браничкият епископ приветства новоръкоположените духовници и ги напътства за предстоящото им служение.

Дивотинският манастир „Света Троица“ е построен през 1046 г. и е един от най-старите и запазени манастири около София, намиращ се в живописната Люлин планина. След завземането на София от турците през 1382 г. манастирът е разрушен, като от тогава до днес са останали само малки дървени части от иконостаса и три стенописни икони. Светата обител е възобновена през 1875 г. и сред местните хора става известна и като „Царския манастир“, заради честите посещения на цар Фердинанд. Както повече-

то манастири, така и Дивотинският е поддържал килийно училище и подпомагал освободителните борби, като е приютявал Васил Левски. Църквата и манастирските сгради в сегашния им вид са били построени през 1902 г., след като три пъти са били опожарявани по време на османското владичество. Църквата представлява малка, еднокорабна и кръстообразна постройка. Манастирът е обявен за паметник на културата и възстановяването му продължава.

Днес в манастира освен съборния храм, посветен на Света Троица, има два параклиса, посветени на св. богоотци Йоаким и Анна и на св. Седемдесет апостоли. Последният е единственият в диоцеза на Българската църква, носещ това име. Той е построен с помощта на дарители през 1995 г. от тогавашния игумен архим. Серафим.

През последните години животът в светата обител отново се възвраща. Заедно с игумена архимандрит Пахомий в братството на Дивотинския манастир вече се поддизават петима монаси.

На 8 март софийският викарий, Негово Преосвещенство Бранички еп. Григорий, отслужи Василиева литургия в митрополитската катедрала „Св. Неделя“. По време на богослужението дякон Петър Симеонов бе ръкоположен за свещеник. Новоръкоположеният е роден през 1971 г. в гр. Чепеларе, област Смолянска. През 1991 г. е приет за редовен студент в Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, а следващата година заминава за Атина, където продължава образованието си в БФ на Националния университет „И. Каподистриас“, където завършва богословие през 1997 г. Продължава образованието си в Богословския православен институт на Вселенската патриаршия в Шамбези, Швейцария, който завършва през 2000 г. с магистърска степен. През следващата година е приет за редовен докторант в катедрала „Църковна история“ на БФ на Атинския държавен университет. Работи по темата „История на Българската църква в първата половина на XIII в.“ и отлично я защитава през ноември 2008 г., придобивайки титлата „доктор по богословие“ на Атинския държавен университет. На 13 май 2009 г. е ръкоположен за дякон в катедралния храм „Св. Неделя“.

Весела ИГНАТОВА

† НЕОФИТ, Патриарх Български

ПАТРИАРШЕСКО СЛОВО

по случай Националния празник на България

Ваши Преосвещения, Ваши Високопреподобия, досточтимите отци, възлюбени в Господа, братя и сестри,

Скъп за паметта на всеки православен българин е днешният Трети март – денят, с който за изстрадалия ни народ отново изгря светлината на свободата. Ден на радост и на гордост, на синовна почит и признателност към всички наши предци, отдали силите си за нашето духовно и културно Възраждане, към всички доблестни воители, които не пожалиха живота си за извоюването на нашата свобода и, най-вече на благодарност към Всеподателя Бога, от Когото е всяко добро – както ни учи и Писанието, че „всяко добро даение и всеки съвършен дар иде от горе, слобизайки от Отца на светлините“ (Иаков. 1:17)! Затова този ден е и ден на нашите заупокойни и благодарствени молитви към Господа и Бога, Който удостои с небесна закрила православния български народ, и в благоприятно време отново му дарува притежаваната по-преди свобода – духовна, с учредяването на Българската екархия, и политическа – с подписването на 3 март 1878 г. на Санстефанския мирен договор.

От тогава и до наши дни българската държава и Българската православна църква извървяха дълъг и трънлив път на нови възходи и нови изпитания. Народът ни записа нови славни страници в хилядолетната си история и, въпреки трудностите, пред които бе изправен, успя да влезе в третото хилядолетие с надежда за още по-добри дни. Дни на благословен възход, в следване на онези високи идеали, които ни завещаха десетките и сто-

тици колоси на православния български дух от далечното и по-близкото минало. Ето защо, нека днес, в деня на българската свобода, още веднъж склоним глави пред подвига на всички онези, които отдадоха своя живот за нашето Освобождение.

Духовният подвиг на нашите предци и светлата памет на нашите освободители задължават всички нас да работим още по-усърдно за доброто и просперитета на нашия народ и нашата обична Родина. Дни като този ни убеждават за пореден път, че само в единството на Църква, народ и общество, само когато оставим встрани политическите и други различия, които ни противопоставят, можем да продължим напред към осъществяване на завещаните ни от миналото високи образци на православна духовност, на просвета и култура, на християнска нравственост и безкористно родолюбие. Опитът от нашето минало ясно сочи, че големите и истинските успехи на нашия народ са идвали тогава, когато е бил здраво стъпил върху своите две сигурни вековни опори: суверенната държавност и родната Православна църква.

Като помним и знаем всичко това, нека неизменно пребъдваме както в нашите всекидневни трудове, така и в нашата усърдна молитва към Всеподателя, та да изпросваме Неговата велика милост и благоволение към благочестивия православен български народ – в Родината ни и далеч от нея.

Благодатта на нашия Господ и Спасител Иисус Христос и любовта на Бога Отца, и общението в Светия Дух да бъдат с всички нас! Амин!

Честит и благословен национален празник!

ИНТЕРВЮ

От стр. 1

– Според Вас какво очакват от Църквата или Бога дарителите, които предлагат финансова помощ за градежа на нов храм? Какво ги мотивира?

– Мога да говоря най-вече за дарителите на нашия храм, че почти всички даряваха напълно безкористно, за което Господ ги даряваше с мир и радост и благославяше техния труд.

– 23 години след началото на развала в Българската църква, днес може ли да кажем, че е затворена тази страница? От днешна гледна точка какви изводи ще си направите Вие за онези бурни събития, когато бяха окупирани Синодална палата и Софийската семинария? Какво няма да простите?

– Изводът е, че още веднъж се оправдаха думите на Господ Иисус Христос: „Ще съградя църквата Си, и портите адови няма да ѝ надделят“ (Мат. 16:18) и „камъкът, който отхвърлиха зидарите, той стана глава на зъгъла: това е от Господа, и е дивно в очите ни... и който падне върху тоя камък, ще се разбие; а върху когото падне, ще го смаже“ (камъкът е Христос) (Мат. 21:42,44).

Няма такова нещо, което да не съм простил. Старая се, както е казано в св. Евангелие, прощката ми да бъде от сърце.

– След като правителството на Близнашки даде на Светия Синод собствеността на храма „Св. Александър Невски“, се заговори за нов етап в отношението между Църква и държава. Каква според Вас е причината за

„Ще съградя Църквата Си“

това?

– Правителството на Близнашки проявяваше добро отношение към Църквата и ѝ върна собствеността на храм-паметника „Св. Александър Невски“, но в договора беше поставена уловка без знанието на Св. Синод, според която кригната на храма се предоставя за безвъзмездно ползване от Министерството на културата за срок от 25 години, но ако Св. Синод не уведоми Министерството на културата писмено един месец преди изтичането на този срок, че не желае да продължи този договор, той автоматично се подновява за още 25 години. Идеята е, че след 25 години никой в Св. Синод няма да се сети за това и договорът ще бъде възстановен не за 25, а за 50 години.

– Ще може ли сама Църквата да ремонтира тази светиня на България? С какви пари трябва да се случи това?

– Приходите на „Св. Александър Невски“ едва стигат за неговата издръжка – свещенослужители, клисари, хор, отопление, осветление и текущи ремонти. Храмът има нужда от много сериозен ремонт и реставрация и консервация на стенописи и икони, за което са необходими поне 15 милиона, които нито Св. Синод, нито „Св. Александър Невски“ биха мог-

ли да съберат. Най-добре ще е да се намери за това подходящ европроект, ако такъв ще има.

– Великият пост е време на особено въздържание и духовен труд. Защо е необходимо това?

– Постът е установен от Самия Христос, Който е бил изкушаван от дявола в пустинята и четиридесет дни е постил без вода и храна, пребивавайки в усърдна молитва. Самият Христос като Богочовек не е имал нужда от този пост, но ни е дал пример как ние да се борим с дявола и страстите, които последният насажда в нас – като неверие, алчност, завист, леност, омраза, разврат, наркомания, пьянство, отчаяние и пр.

– Какво е мнението Ви за филма „Дякон Левски“ на Максим Генчев?

– Когато човек пише фантастична книга, има правото да си измисля каквито иска герои и събития. Но когато създава произведение за историческа личност, и то личност като йеродякон Игнатий – Васил Левски, той трябва най-отговорно и добросъвестно да се придържа към историческата истина и да пресъздаде по възможност най-пълноценно и вярно образа на героя. Филмът не само че е много далеч от истината за Левски и историята, но и създава впечатление за целенасочено петне и принизяване на светлите образи на борците ни за национална свобода, в това число и на нашето духовенство от този исторически период.

Интервюто взе: Елеонора ТОДОРОВА

От стр. 1

Ето истински израилтянин, казал Господ за Натанаил, у когото няма лукавство, т.е. ето човек, който правилно, прямо и твърдо мисли, разсъждава, вярва, уповава се, говори и действа. Така както Натанаил веднага повярвал в Исус Христос като Син Божий и вече никога не се колебал във вярата и упованието и не изменил мислите си относно Божественото Му лице.

Не трябва ли да бъде такъв и истинският християнин, не трябва ли да бъде такова всяко богоучредено общество от православни християни, не трябва ли да бъде такава и, каквато и в действителност е, Православната църква?

Каква висока похвала получи Натанаил от Изпитващия сърца и утроби в думите: „Ето истински израилтянин, у когото няма лукавство“! Каква висока похвала за този християнин, за когото Господ ще изрече: „Ето истински християнин, у когото няма лукавство“, и тази Църква, за която Господ казва: „Ето Църква, в която няма лукавство или суетни човешки измислици“, т.е. която цялата е истинна в цялото ѝ учение, тайнства, богослужение, управление, в цялото ѝ устройство. А именно такива са всички наши свети угодници, такава е цялата Православна църква от основаването ѝ до сега, както свидетелства безпристрастната история на Църквата и Сам Бог чрез различни знамения и чудеса, извършвани в Църквата. Тя е, според апостола, „стълб и крепило на истината“, тя е славна Църква, която няма порок или петно, или нещо подобно. И с какви кървави подвизи, с каква борба с враговете на истината, с какви и колко различни видове смърт на ревнителите на чистотата, светостта и православната вяра и Църква е придобила за нас с вас, братя мои, православието на нашата вяра, нашата ръководителка към вечния живот! Както за съхранението и целостта на нашето Отечество и в него на нашата православна вяра са пролети реки от

църквата на нашите предци – руски воители и вождове, воюващи и с езичниците, и с мюсюлманите, и с чуждите на Православната църква християни, така за съхранението на православната вяра са пролети реки от кръв на апостолите, пророците, мъчениците, много страдания са понесени от преподобните отци и другите поборници за вярата.

А ние, четата на Православната църква!?! Пазим ли ние това най-драгоценно наследство – православната вяра, следваме ли нейното учение, заповеди, правила, устави и съвети? Обичаме ли служението да принасяме Богу плода на устните, които прославят името Му? Обновяваме ли се чрез нея, освещаваме ли се всеки ден, изправяме ли себе си, достигаме ли съвършенството, което са достигнали светците? Усъвършенстваме ли се в любов към Бога и ближните, ценим ли своята вяра, считаме ли за най-велика милост Божия, за най-велико и първостепенно благо в живота това, че имаме щастието да принадлежим към Православната църква, която е единна, свята, съборна и апостолска? Как ще отговорим на тези въпроси, ако трябва да отговорим по съвест?

За наш срам, трябва да осъзнаем, че у много, много от православните християни правос-

лавната вяра я няма не само в сърцето и в живота, а дори и на езика и у тях тя съвсем се е изпарила или пък се е превърнала в съвършено безразлично отношение всички вери: католическа, лютеранска, юдейска, мюсюлманска, даже езическа. От мнозина слушаме, че във всяка вяра може да се угажда на Бога, т.е. сякаш всяка вяра е угодна на Бога, и сякаш лъжата и истината, правдата и неправдата за Бога са безразлични. Ето докъде е стигнало у тях непознаването на своята вяра, непознаването на духа и историята на своята Църква, отчуждението от нейния живот и богослужение, докъде се е затънило разбирането за православието, за неправославията и иноверието!

Хрониката на съвременните произшествия разказва за случай, при който някъде в Русия един началник при изпит на ученик нарекъл нелепа историята за приношението на Исаак в жертва. Това е мрак, хаос, гнибело невежество! Християнинът като член на Църквата трябва да познава своята вяра и да се старее да живее според вярата, да се спасява със своята вяра, защото враговете на нашето спасение не дремят и търсят нашата погубел всеки час – и да не оставя своята вяра като някаква специалност само за

някоя хора, или като ненужна играчка, присъща само на детската възраст или само на „необразованите“ калугери.

Не е зле заблуждаващите се по този начин да помнят почетената древност на нашата вяра, съвременница на началото на човешкия род и непосредственото ѝ произхождение от Бога, и това, че в тази вяра са живели и са се спасявали хора от всякакъв род, звание, състояние, пол: и славни царе, и мъдри философи, и законодатели, и най-велики вители, знати и прости, богати и бедни, от мъжки и от женски пол, украса и слава на човечеството. Редно е да добавим към славата на православната вяра и това, че нито една религия, освен православната, не може да доведе човека до нравствено съвършенство или святост и съвършено угаждане на Бога, както показва и историята на Църквата – и нетлените, чудотворни мощи на светите Божии угодници, и дивните подвизи на светците на Православната църква, с които те съвършено са угодили на Бога, бидейки още тук прозорливци и чудотворци. Така и трябва да бъде според здравия разум: към съвършенство може да приведе само съвършената вяра с всички Божествени сили, с всички духовни всеоръжия Божии против страстната плът, света и дявола.

Ако сега много и от православните християни живеят положо от мюсюлманите и езичниците, то за такъв, наистина нечестив, християнски живот не трябва, разбира се, да се упреква православната вяра, която е непоколебима в своите основи на истината и светостта по обещанието на Самия Спасител и по свидетелството на историята. Такава хора, макар и излезли от нас, не са били наши по същност, а само по име.

Да, братя мои, само православната вяра очиства и освещава оскверненото от греха човешко естество, развратеното обновява, особено посредством тайнствата кръщение, покаяние и причастие, омраченото просвещава, узвено от греха лекува, вледененото съгрива, смърдящото от страсти прави да благоухае посредством благодатта на Светия Дух, умъртвеното оживотворява, отделеното от Бога възсъединява, отчужденото от Него Му присвоява, разслабеното укрепява, обезобразеното поправя и украсява, падналото възстановява, работника прави свободен, враждебното изпълва с любов – както апостол Павел и много други, богохулното изпълва с непрестанно славословие на Бога, отчаяното изпълва с надежда, унилото утешава, виновното избавя от осъждане и наказание в геената, смугнатото умиротворява, изнемогателно укрепява, утесненото разширява, неправедното обогатява с правда, лукавото прави просто, злото – благо, развратеното изправя, алчното прави да се въздържа, блудното прави целомъдрено, стиснатото – щедро, безумното

умъдрява, осветскостеното прави небесно, грубото – изтънчено, плътското одухотворява, привързаното към вещите привързва към Бога, самолюбивото прави самоотвержено и вселюбящо, бесподобното – богоподобно и – о, чудо! – дори божествено!

Ето какви чудеса твори в човека православната вяра! Искаете ли да се убедите в това? Четете житията на светците, историята на Църквата, и с очите си ще видите всички тези чудеса в живота на светците. Ще видите вълци да се превръщат в агънца, блудници – в праведници и в равнотелници, сребролюбци – в милостиви, сластолюбци – във въздержатели, хора на властта, земното величие и разкоша ще видите в смиреното одяние на иноци. Ето истински християни, ето ангели в плът, небесни жители на земята и едновременно верни слуги на земното отечество! Ето какво може да извърши нашата православна вяра с хората, които искрено се придържат към нея и следват ръководството ѝ!

Но, поради какво тя не извършва в нас такива спасителни промени? Поради нашето маловерие или безверие, лекомислие, развратеност и неказаност на сърцето, поради укрепените в нас и овладели ни страсти, поради отдалечаването ни от Църквата, поради това, че мнозина никак не се проникват от духа и живота на Църквата, а други – слабо и формално, неискрено се придържат към тях. Поради това, че у нас се зародиха всички съвременни обществени пороци: убийства, самоубийства, царубийства, палежи, посегателство на общественото имущество, извънмерен разкош, разврат, разхищение, преследване на всякакви чувствени удоволствия.

За да бъдем истински православни християни, преди всичко ни е потребно да имаме живо, постоянно общение с Православната църква, или участие в нейните молитви, учение и тайнства, прилежно да изучаваме своята вяра и да се проникваме и живеем в нея духом, както се ръководим от нейните правди, заповеди и устави. И най-главното – да възстановим в себе си чрез искрено, дълбоко покаяние истинския православен християнин по образа на древните и нови светци, или по-добре казано – по образа на Самия Господ наш Исус Христос, Който казва: „Защото ви дадох пример да правите и вие същото, каквото аз ви направих“ (Иоан. 13:15). За да каже и за нас Господ, както някога за Натанаил: ето наистина нов израилтянин, у когото няма лъжа и лукавство. Амин!

Из: Прот. Иоанн Сергиев (Кронштадтский). Слове Правды. О жизни и учении Господа нашего Иисуса Христа. СПб., 1901

Превод от руски език: Емануела ИВАНОВА
Богословска редакция:
доц. Костадин НУШЕВ

Духовна съкровищница

В едно село се разнесла вестта, че в съседния голям манастир се е сменил игуменът. Тукатси при вратите на манастира се появил някакъв бедняк в групи и като видял игумена, се приближил към него.

– Отче! – казал той, – аз добре познавах предишния игумен, който беше много щедър към мен. Надявам се, че и ти също ще бъдеш щедър...

– Разбира се, брат; но, виждаш ли, старият игумен – това съм аз, а новият ще го иде след десет дни...

Един игумен дошъл при старец за съвет:
– Отче, каква трябва да бъде проповедта?
– Проповедта – отговорил старецът – трябва да има добро начало и добър край. А след това следва, ти колкото е възможно повече да си спомниш едно с друго.

Един неволяр човек дошъл да посажда на стареца със своите гулави въпроса:

– Нима наистина ти, такъв умен човек, считаш за възможно Иона да е преживял три дни в утробата на кита?

– Не зная – отвърнал старецът, – но ще го попитам, когато се видя с неговия в рай.

– Ами ако той е в ада?

– Тогава ти сам ще го попиташ.

Авва Геразий се съгласявал един път в годината да ходи в Антиохия на проповед. Голямо множество народ се събирало да го послуша. Един от братята веднъж го попитал:

– Отче, не те ли изкушава суетната слава при Вида на таква множество народ около теб?

– Не, брат! – отговорил Геразий – Аз мисля, че ако биха ме измъчвали, щеше да се събере още повече народ...

Авва Исаия казал: „Ако на Църквата не ѝ достига мъжество да отстоява своите възгледи, то това не е от негодности на мъжество, а от негодности на възгледи.“

ДОСТОЙНИ АРХИЕРЕИ

Аз съм една от малкото живи хора, които сме общували с дядо владика Серафим. Бях 17-годишна, когато отидох при него за първи път, а той само след две години почина. Сега съм на 84 и когато говоря за него, винаги имам едно притеснение – да не би към натрупаните спомени да съм прибавила и нещо от моите лични оценки за него и моето емоционално отношение към него. Но онова, което искам да кажа на всички хора, които днес паят свещи в криптата и очакват чудодействие по неговите молитви, е, че той наистина още приживе беше една чудотворна личност.

Аз тогава съм била твърде млада, за да разбера всички тези неща. Ние, една група курсисти от летните курсове за прогимназиални учители по руски език, се приближихме към него. Министерството на просветата беше създало двегодишни летни курсове за хора с учителска правоспособност, които да имат право да преподават и руски език, за да влезе той в програмата на прогимназиите. Оказа се, че останалите момичета бяха от белогвардейски семейства, които знаеха прекрасно руски език, но искаха да узаконят правото си да преподават. От тях научих за архиепископ Серафим Соболев. После се обрнах към моите родственици, писателя Константин Петканов и съпругата му Магда Петканова, при които живеех, да ми разкажат нещо за него, защото моите съкурсисти говореха фантастични неща: че е чудотворец, човек не от този свят. Тогава Константин Петканов помогна дядо владика да остане в София, когато от СССР са го изисквали след като му бил изтекъл мандатът. Константин Петканов е бил тогава с ранг на министър на културата и колкото повече време минава, все повече съм сигурна, че чрез посредничеството на философа Тодор Павлов, с когото бяха приятели, са успели да уредят пред Съветското посолство дядо владика да остане тук, защото е полезен, въпреки че му бил изтекъл мандатът.

С какво правеше впечатление дядо владика? Първо, ние всички познавахме руската литература и за нас беше много естествено да го уподобим на някой герой от руската проза и да го обявяме, естествено. Аз от първия

Носител на огромна всеопрощаваща любов

момент го уподобих на стареца Зосима на Достоевски и през цялото време съм го възприемала така. Той нито веднъж не опроверга моята представа.

Кое беше най-интересното при него? Той беше много висок и строен, с осанка на богатыр, макар и много възрастен. Беше беловлас. В домашна обстановка ходеше с бели дрехи, а не с черни, и изглеждаше като човек наистина слязъл от небето. Нещото, което всички сме запомнили, бяха неговите големи очи, пълни с обич. За първи и за последен път в живота ми някой е гледал мен и моите приятели със такава огромна обич. Даже веднъж му споделих, че обича струи от очите му. Тази любов, която струеше от него и беше активна и реална, а не преторена, всъщност ни правеше много сигурни край него. В едно много страшно време за България – веднага след Отечествената война, установен комунистически режим, който решава да ликвидира всички остатъци от миналото, нямаше право да ходим на църква, нямаше право да четем религиозна литература, а ние сме

от селски семейства, нашите семейства са християнски, ние сме възпитани като християни. И точно в това сложно, размирно време се появява дядо владика Серафим. До ден-дневен не мога да разбера как този духовник от висшата йерархия, с неговото високо образование и възпитание, намери подход към нас, едни селски момичета. Как намери подхода към нас? Именно с тази огромна любов.

Той ни посрещаше с неизменна усмивка. Преди 9-и септември нашите родители са ни водили на църква и там свещеникът винаги намираще повод нещо да ни укори, да ни направи забележка – това не се прави така, прави се така, не е хубаво да правиш това... Най-интересното беше, че дядо владика не ни правеше забележка за нищо, а с тази своя огромна всеопрощаваща любов изкарваше най-доброто от нас.

Наричаше ме с всички най-хубави имена, които можеше да измисли: „Надюшенка, голубочка“... „Искаш ли да те изповядам?“, пита ме. „Аз, казвам, съм от селска църква и там няма изповеди,

не зная какво е“. А той казва: „Ами, аз ще ти задавам въпроси, а ти ще отговаряш искрено“. И аз, водена от любопитство и от желание да се приближа до него още повече и да отговоря на доброто му отношение към мен, се съгласих.

Започва една много смешна сцена. Той казва: „Разкажи ми греховете си“, на което аз, 17-годишната глупачка, казвам: „Ами аз нямам грехове“. Той ме гледа усмихнато с тези топли очи и казва: „Надя, Надюшенка, но няма безгрешен човек“, а аз казвам: „Как да няма“ и започвам на пръсти да си казвам 10-те Божии заповеди. Първата заповед – нямам грях, втората... Той започва да се смее топло, ласкаво и казва: „Запомни, че няма безгрешен човек!“ Следващият въпрос, който ми зададе, беше: „Каж ми какво ти пречи“. Той искаше да разбере дали мразя някой човек, дали мразя нещо в средата си. Това беше много същностен въпрос и до ден-дневен му се възхищавам, че ми го зададе. И аз казвам: „Сама си пречиш“. „Ами защо си пречиш?“ Казвам му: „Ами

На 13/26 февруари 1950 г., преди 65 години, се упокоява в Господа един от духоносните отци на нашето време – Богучарски архиепископ Серафим (Соболев). Мъдър и всеотдаен пастир, който с пълна саможертвеност служи на Бога и поверено му паство. Еднакво обичан и от своите пасомо от руската емиграция, и от многобройните българи – духовници и миряни, приели архиепископа за свой изповедник и духовен наставник, архиепископ Серафим и след кончината си не е оставил своите чеда – не оставя ничия молитва нечува, ничия болка без утеха, ничия съгласна неустрига.

По повод годишнината Подворieto на Московския и на цяла Русия патриарх в София подготви документален филм за архиепископ Серафим, в който архиепископ на Българската и на Руската православна църква, както и миряни, някои от тях познавали приживе владика Серафим, говорят за бележития архиепископ. Поради ограничения обем на филма само малка част от казаното за владика Серафим намери място в него. В настоящия брой на „Църковен вестник“ публикуваме разказа на проф. НАДЕЖДА ДРАГОВА – докоснала се приживе до тази забележителна личност.

много съм амбициозна и каквото видя, че някой прави, си казвам, ами и аз го мога и искам да го направя“. Тук очаквам упрек, но той каза: „Ами амбицията е създадена от Бога, за да може човек да се усъвършества, защото ние сме образ и подобие на Бога. Но много ще внимавай, най-много грехове правят амбициозните хора. Каквото те смути ще го споделиш!“

От тогава нататък вече започнаха едни от най-топлите наши отношения, с пълно доверие. Можете ли вие след такава среща да нямате абсолютно доверие? И двете години, в които той беше още жив, съм ходила с приятелки – да ги заведе, а и аз самата съм търсела решения на мои въпроси, и пак повтарям: нито един укор не съм чула от него.

Нещо библиейско имаше у владика Серафим, едни топли, обичайщи очи, една опростителна усмивка, една снизходителност, такава топла, родителска снизходителност.

Това, което разказвам, са наистина детинщини и аз до края на живота си все ще си спомням какво ми е казал, все ще си спомням какво ми е поръчал и макар че само две години живях покрай него, го посещавах доста често. Покрай него беше много приятно. Една градина, ние сме го наобиколили като библиейски отец и той ни разказва чудеса: в едни кое си селище, в едни кое си губерния се случило еди какво си чудо. Сякаш точно това целеше той: да въярваме в чудесата и да сме разсъдителни. Но ние

бяхме деца на 17 години, какво можем да разберем, освен чувството на огромна радост и възторг от самия контакт с него, и доверие. Каквото каже дядо владика – за нас то е като неоспорим закон.

Аз съм дъщеря на единствения брат на шест сестри и моята леля Петканова ме идеализираше. Дядо владика знаеше това. Той правеше едни срещи в манастирите – кани всички свои приятели и прекрива цял ден в някой манастир. На една такава среща аз нямаше възможност да отида и той пита леля Петканова: „Надюшенка защо не дойде?“ Тя казва, че имам изпит и съм неспокойна, макар че съм много способна и мога да се справя с всичко. Той слага ръка на нейната ръка и казва: „Тя може да се справи с всичко, стига да е за добро, госпожо Петканова“. Когато реша, аз мога, аз съм способна да постигна всичко – това ми е останало от дядо владика. Нищо не ме извивява.

Мога до утре да ви разказвам за дядо владика. Ние бяхме много хора, но той е оставил своите високи изисквания, своите критерии, своята вяра във всекиго от нас, които сме го познавали макар и за кратко време.

Аз съм университетски преподавател и това, че се посветих на учителската професия, дължа на дядо владика. На мен все ми се иска да повтора примера му, да имам доверие каквото имаше той в младия човек, който иска да постигне нещо добро в своя живот.

Душеполезни поучения на архиепископ Серафим (Соболев)

✦ Самото ти излизане от къщи вече те поставя във връзка с много бегове и затова бъди внимателен, не шавай много напред-назад, излизай само при най-наложителни нужди, и то с голямо самообладание и молитва.

✦ Точно когато най-много ти се иска да кажеш нещо или когато те предизвикват и усещаш, че почваш да се разгневяваш или възбуждаш, тъкмо тогава се възоржи с търпеливо мълчание или със задължително бягство, ако насреща ти е възпламеняващ мил образ. Мълчанието и бягството са ни дадени точно за тези случаи. Всеки може да си мълчи, когато е спокоен и необезпокояван. Печелившото мълчание е онова, което се проявява точно тогава, когато ти се предоставя случай да говориш.

✦ Към молитвата се отнасяй сериозно. Успехите са само от нея!

✦ Смирението се състои в себеукоряването, но в себе си, а не пред хората, които ще те вземат за овчедушен и ще те погубят. Мълчи и никого за нищо не спеди.

✦ Подпаднеш ли насаме с жена и започнеш ли да се съблазняваш, замълчи и почни да си повтаряш най-действената молитва: „Господи Иисусе Христе, помилуй ме!“

✦ Заучи малко правила, но те винаги да са пред очите ти.

✦ Изкушенията се дават, за да се преодоляват, а не да падаш пред тях. Но за тази цел е нужно веднага, щом се появи изкушение, особено ако е свързано с гняв или блуд, да осъзнаеш своята немог и усърдно да попросиш помощ от Бога с думите: „Господи, немощен съм, затова прояви в мен силата Си, защото без Твоята подкрепа не мога да устоя“.

✦ Бъди спретнат, чист, почтителен, но не сладникав. Бъди усмихнат, но с мярка. Бъди умерено любезен, но със студен поглед. Знаеш ли да броиш до 10, спри още на 3. Не бъди като дете, което се опарва, а после крещи: „Оле-ле!“ Бъди трезвен и наясно със заплащата на греха, която е смърт.

✦ Обидите, които отпиряваш към другите, които и да са те, въртят се, въртят се и пак върху твоята глава падат. Кажки, когато те засягат, но кротко, учтиво и с достойнство, без непристойни обиди и кръсци, които само издават слабостта ти. За да имаш нещо общо с Родения в яслите, трябва да търпиш спокойно униженията.

✦ В гоненето на съвършенство бди като хрътка, която въпреки препятствията и нараняванията, до дупка гони заяка.

Из книгата „Софийският чудотворец Серафим за тайните на победата“, София, 2003 г.

Света литургия и панихида в Бачковския манастир

По установена традиция, според решение на Св. Синод на БПЦ, в началото на месец март всяка година в Бачковския манастир се отслужват св. Литургия и панихида в памет на блаженопочившите първоиерарси на Българската православна църква – екзарх Стефан и патриарх Кирил, намерили последен покой в светлата обител.

Тази година по решение на Светия Синод да оглави заупокойните служби бе определен Негово Високопреосвещенство Видинският митрополит Дометиан. Той пристигна в светлата обител придружаван от своя викарий – просвещения Белоградчишки епископ Поликарп и архим. Антим – ефимерий на Хлисурската света обител.

Особено молитвено бе последованието на Малкото повечерие, отслужено от гостуващите духовници начело с митрополит Дометиан и манастирското братство начело със своя игумен – Негово Високопреподобие архимандрит Симон. Втората статия на Богородичния акатист високопреподобният архим. Антим прочете пред чудотворната Бачковска икона на Пресвета Богородица, която засилваше у молещите се чувството за живото благодатно присъствие и бързо застъпничество на Пресвета Богородица, която Църквата възпява: „Радвай се, вместилище на невместимия Бог!... Радвай се, надеждо на вечните блага! Радвай се, Невесто невестна!“

Песнопенията на вечерното последование и хвалебствията, отправени към Майката Божия, бяха изпълнени от псалтите Димитър Арнаудов и Михаил Докторов.

На 7 март светата Литургия и панихидата бяха отслужени от високопреосвещения Видински митрополит Дометиан. „За мирно преставилите се Божии раби – блаженопочиналия и приснопамятен Стефан, екзарх Български, и блаженопочиналите и приснопамятни Кирил и Максим, патриарси български, за техния покой, тишина и блажена памет“, се помолиха на Господа архиереи и свещенослужители в Бачковската света обител.

Ежегодно в най-близката събота до деня на кончината на приснопамятния патриарх Кирил (7 март 1971 г.) в съборния манастирски храм, където той се покои, се отслужват Заупокойна св. Литургия и панихида. Освен за него се отправят и моления за упокоение душата на приснопамятния Български екзарх Стефан, който е погребан редом с патриарх Кирил в западния край на храма. По време на заупокойните служби в Бачковския манастир вече се поменава след неговата кончина и блаженопочиналият Български патриарх Максим, който се покои в Троянския манастир.

„За да им прости всяко волно и неволно прегрешение“, „За да застанат неосъдително пред страшния престол на Господа на славата“, „За да всели нашият Господ Бог душите им в място светло, място златно, в място покойно, където пребивават всички праведници“ – с митрополит Дометиан се помолиха на Господа и пребиваващият в манастира Месемврийски епископ Яков, Белоградчишки епископ Поликарп – викарий на Видинския митрополит, игуменът на манастира архим. Симон, архим. Антим, както и архим. Пахомий, архим. Павел, архим. Борис и йеродяк Михаил от манастирското братство.

След литургията митрополит Дометиан произнесе слово в памет на първосветителите, изтъквайки изключителния им принос в живота на БПЦ – свалянето на схизмата по времето на екзарх Стефан и завръщането на Църквата ни в семейството на Православните църкви и възстановяването на древлепросиялата Българска патриаршия по времето на патриарх Кирил. Негово Високопреосвещенство подчерта проповедническата дарба и богословска дълбочина в трудовете на последния

екзарх и непреходната ценност на историческите изследвания на патриарх Кирил, получили най-високо признание в избора му за действителен член на БАН. Не на последно място бе спомената и обществената дейност на двамата архиереи по време на последната война и в защита на българските евреи. В знак на благодарност за ключовата им роля в спасяването на повече от 50 000 души от лагерите на смъртта, екзарх Стефан и патриарх Кирил бяха обявени в Израел за праведници на света, а имената и портретите им увековечени в музея на Холокоста „Яд Вашем“.

Отправяйки своето благословение към манастирското братство, митр. Дометиан изрази благодарността си, че за краткото време от неговото назначение игуменът на обителта архим. Симон е направил изключително много в грижата си по стопанисването на ставропигиалния Бачковски манастир и подобряване на условията както за монашеското братство, така и за многобройните поклонници и посетители.

На гробовете на първоиерарсите бе поднесен венец и от Израелско-българския институт.

А на 10 март в знак на признателност еврейската общност в Пловдив, начело с пловдивския равин и председателя на общността, извърши поклонение пред гробовете на блаженопочившите предстатели на БПЦ – екзарх Стефан и патриарх Кирил. Групата поднесе венец пред паметната плоча в двора на манастира и цветя на гробовете на двамата архиереи. Равинът изпълни благодарствена молитва, изразявайки дълбоката признателност на пловдивското и цялото българско еврейство към спасителното дело на екзарх Стефан и патриарх Кирил. От името на манастира отговори игуменът на обителта архим. Симон, подчертавайки жертвеното застъпничество за ближния от страна на първосветителите като нагледен пример за изпълнение на монашеския обет на дело.

Покаяният канон на св. Андрей Критски

Канонът на св. Андрей Критски е уникално творение в православната химография. Хронологически той преминава през цялото Священо Писание, започвайки от грехопадението на Адам и завършвайки с изкупителната смърт на Господа Исуса Христа. Представена е цялата старозаветна и новозаветна поредица от образи на праведници и грешници, към които св. Андрей съпоставя в едно или друго отношение своята душа. Изобразена е голямата бездна между небето и бездната, между светостта и порока.

За първи път ужасът от сърцаването на тази бездна между Божия свят и нашия паднал свят, изпитал

сам Адам, който за един миг се стромоляса от висотата на чистото богопознание, до низостта на самооправданието и егоизма, за един миг Адам спечели пъана свобода, но загуби Бога, с Когото до преди малко е разговарял лице в лице. И стои първият човек срещу Едем, гледа Херувима, завардил входа с огнен меч, и плаче, оплаква съдбата, която сам си избра: Накъде сега, Адаме, с тази свобода, с това твоето познание за добро и зло, накъде с твоето неприкосновено лично пространство, накъде с твоите нови либерални идеи? Какви са твоите планове за бъдещето? Знаеш ли кога ще умреш?

Адам не знаел отговорите на тези въпроси. Предстои през хилядолетия

да си ги задават неговите наследници. Но сега Адам стои пред затворените двери на рая и плаче, и не усеща глад. Първият човек вкуси от плода на греха, престъпи първия установен от Бога пост, а сега сам си налага пост и се кае, с надеждата, че някога Бог ще се смили над него и ще му позволи да се върне у дома, в рая. Със същата надежда и ние сега с вас доброволно постим и се каем за греховете си.

Постът е борба, доброволна мобилизация на волята. Постът е средство, което помага. Заедно с църковните последования, всекидневните молитви, изповедта, четенето на Божието слово, труда, това са все неща, които помагат на човека и го подтик-

ват да води духовен живот.

Важно е обаче, мярката на подвига да се определя според силата на всеки. Един е здрав, той може да пости и да не яде нищо, а друг, ако не яде, може да се разболее. Когато полагаме някакво усилие, например, пазим прекомерно строг пост, тогава и усърдно трябва да се пазим от изкушението, което ни казва: „Сега си добър! Сега, когато постиш, си добър! По-добър си от другите“. Да се пазим от стремелата да бъдем по-добри от другите, по-особени. Нека се стараем, да се трудим, да постим..., но във всичко трябва да имаме разсъдителност, понеже разсъдителността е царцата на добродетелите. Защото, ако човек се заеме

с някакъв подвиг с голяма ревност, но няма подходящ ръководител, то той едва ли ще има полза. Да се помолим Бог да ни дарува разсъдителност, защото именно разсъдителността ще ни предпазва да не се хвърляме в различни крайности.

Като начало, по думите на Лимасолския митрополит Атанасий, да опитаме да започнем от малките неща, за да стигнем до по-големите. Да се опитаме да упражняваме себе си във всекидневния наш живот. Всеки ден имаме достатъчно поводи за аскеза – дори само да отидеш в центъра на София, това вече е подвиг. Да не се разгневим. Да проявим търпение. Да не ругаеш, когато те засичат с колата. Да запазиш своя мир, без

да нарушаваш мира на другия. И ако можем, ако ни останат сили, да си казваме и молитвата през това време и така да се борим със страстите, да превъзговаме себе си – индивидуализма и егоизма си, желанието ни да контролираме всичко, всичко да върви по наш план и да стане по нашия начин... Нека започнем от тези прости неща и от тях ще напреднем към следващите. Чрез многото прости неща да отидем по-нататък. Та да възрастваме в добродетелите и заедно да достигнем до светлия ден на преславното Христово Възкресение. Амин!

Произнесено в Столичния храм „Св. Параскева“ на 26 февруари 2015 г.

Архим. ГЕРАСИМ

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2015 г.

„Църковен вестник“

1 година	30,00 лв.
6 месеца	15,00 лв.
3 месеца	7,50 лв.
ед. цена	0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Александра Карамихалева

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на **Танка Тончева Христова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.